

Primagaz toekomstbestendig met nieuw merk 'Prima Energy'

Van 'propanaboer' naar leverancier van duurzame energieoplossingen

Primagaz is toonaangevend als leverancier van propaan in Nederland. En dat willen we blijven. Maar wij willen ook met onze moderne tijd mee. En die vraagt om minder energieverbruik, minder CO₂ en meer alternatieve energie. Oftewel, om duurzame energieoplossingen. Die gaat Primagaz nu ook leveren. Onder de nieuwe merknaam Prima Energy.

Prima Energy richt zich op die twee procent van de Nederlandse huishoudens die niet zijn aangesloten op het aardgasnet. Huishoudens die bijvoorbeeld gebruik maken van propaan. Prima Energy gaat deze mensen aanvullende energieoplossingen bieden. Denk aan energieadvies,

zonnepanelen, warmtepompen of een warmtekrachtkoppelinginstallatie. In de toekomst kan daar bijvoorbeeld windenergie aan toegevoegd worden. Het zijn oplossingen die ons milieu ten goede komen, mede doordat fossiele brandstoffen zo efficiënt mogelijk worden gebruikt.

PRIMA ENERGY
powered by PRIMAGAZ

Wij zien het als onze maatschappelijke verantwoordelijkheid om onze kennis hiervoor in te zetten. Bovendien merken wij bij onze klanten een groeiende interesse in andere energieoplossingen. Mede daarom besteden we in deze Primagazette ook ruim aandacht aan onze duurzame initiatieven.

Voor en met onze klanten

Wij willen die nieuwe energieoplossingen voor en met onze klanten ontwikkelen. Op die manier kunnen wij een nog hechtere relatie met onze bestaande klanten opbouwen én nieuwe klanten winnen. Ons doel is feitelijk minder propaan verkopen, maar wel aan meer klanten. En aanvullende alternatieven bieden. Zo zijn onze klanten en Primagaz op een gezonde toekomst voorbereid. En Primagaz-klanten die (nog) niet toe zijn aan alternatieve energievoorzieningen kunnen gerust zijn: uiteraard blijven we ook gewoon de betrouwbare 'propanaboer' die we al sinds jaar en dag zijn!

Energie rekening omlaag

Primagaz denkt met de klant mee over duurzame energie **2**

Dealer locator

De dealer locator op de website van Primagaz is verder verbeterd **2**

De veelzijdigheid van propaan

Propaan: één van de mooiste fossiele brandstoffen **3**

Klant in beeld

Loonbedrijf Korsman: al veertig jaar Primagaz **4**

Primagaz partner in FREE

5

Dachs mini WKK bij Primagaz zelf

Warmtekrachtkoppeling biedt optimaal rendement **6**

De 10 gouden tips

Tips van Boris Kruidhof **7**

Geachte klant,

Door **Govert Rietema**
Regional manager The Netherlands

Wist u dat huishoudens voor ongeveer negentien procent bijdragen aan de gehele CO₂-uitstoot in Nederland? Maar doordat u propaan gebruikt voor het verwarmen van uw huis, draagt u toch bij aan het minimaliseren van de negatieve effecten op ons klimaat.

Zolang er nog geen technieken voorhanden zijn die u er zelfs bij langdurige kou warmpjes bij laten zitten, bent u bij ons dus in goede handen. Maar wist u ook dat elektriciteit een aanzienlijk deel uitmaakt van het energieverbruik van huishoudens? En dat deze energie grotendeels opgewekt wordt door centrales die kolen met een hoog CO₂-gehalte gebruiken? Daarom voert Greenpeace dus hartstochtelijk campagne tegen de bouw

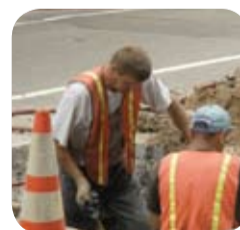
van een nieuwe kolencentrale van Nuon. En bent u ook op de hoogte van het feit dat bij het transport van elektriciteit ook nog eens meer dan vijftig procent van de energie verloren gaat? En dat u dat kunt voorkomen door zelf elektriciteit op te wekken met zonnepanelen en/of warmtekrachtkoppeling? Hiermee bespaart u niet alleen op de energierekening, u brengt dus ook nog eens minder schade toe aan het milieu.

En dan tot slot: als zelfs Rusland of wie dan ook de kraan van het gasnet dicht draait, en als zoiets voor uw verwarming of elektriciteitsproductie geen gevolgen heeft? Dan kan het niet anders dan dat u klant bent van Primagaz!

Namens deze leverancier in energieoplossingen wens ik u een goede winter toe!

Hoogachtend,
Govert Rietema

De Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten

In Nederland ligt ruim 1,7 miljoen kilometer aan leidingen voor onder meer water, elektriciteit, gas en olie onder de grond. Bij graafwerk ontstaan daarin jaarlijks zo'n 40.000 breuken en lekkages. Het is namelijk niet altijd duidelijk waar die leidingen en kabels exact liggen. Om deze schade te verminderen, heeft de rijksoverheid de Wet informatieuitwisseling ondergrondse netten (WION) ingevoerd, ook wel bekend als de Grondroedersregeling.

In de WION zijn regels vastgelegd over betere informatie-uitwisseling, betere tekeningen, zorgvuldiger graven en zorgvuldiger opdrachtgeverschap. Tevens zijn er veiligheidsafstanden opgesteld voor leidingen met gevaarlijke stoffen, de zogenaamde buisleidingen. (bron: rijksoverheid.nl)

Colofon

Colofon

Redactie: Han Neijenhuis
Eindredactie: Bas Lieferink (Primagaz)
Vormgeving: HollandsPracht
Fotografie: Han Neijenhuis
Druk: VDW Grafische communicatie

Primagaz Nederland bv
Postbus 85
7200 AB Zutphen
www.primagaz.nl
info@primagaz.nl

Uw energierekening omlaag door het Prima Energie Advies

Primagaz denkt met de klant mee over duurzame energie

Weer een nieuwe stap van Primagaz in haar transitie van propaanleverancier naar partner in duurzame energieoplossingen: het Prima Energie Advies.

Gecertificeerde medewerkers van Primagaz bepalen het energielabel van uw woning en u krijgt van hen tevens een maatwerkrapport met aanbevelingen hoe de energieprestatie kan worden verbeterd. Oftewel, hoe u duurzaam met energie om kunt gaan.

Een mooi aanbod. Maar toch ook wel opmerkelijk, zult u misschien denken. Een propaangasleverancier die z'n klanten stimuleert om minder energie te gebruiken. Daardoor zal Primagaz straks dus minder propaan gaan verkopen. Dat klopt. En toch gaat Primagaz dit doen. In de oprechte overtuiging dat dit belangrijk is voor het milieu. Maar ook in de wetenschap dat de klant om dit soort oplossingen vraagt. En Primagaz neemt die wens zeer serieus, zegt Johan Peters,

segment marketeer bij Primagaz. 'Wij gaan onze klanten helpen energie te besparen. Dat mag wat tegenstrijdig klinken, maar onze klanten zijn belangrijk voor ons. Wij willen graag een goede, duurzame relatie met hen aangaan. Niet alleen maar zoveel mogelijk propaan verkopen, maar een partner zijn in duurzame energieoplossingen. Dit is een prachtig moment om echt met klanten in gesprek te gaan. Wat leeft er bij hen op gebied van energiegebruik, waar kunnen we hen mee helpen? Het past in de huidige transitie van Primagaz naar een totaal-dienstverlener op gebied van energieoplossingen. En op die manier begeven we ons natuurlijk ook weer op een nieuwe markt en hopen we nieuwe klanten te winnen.'

Prima Energie Advies: een totaalpakket

Primagaz doet dit onder de merknaam Prima Energy. Naast oplossingen op het gebied van zonne-energie, warmtepompen en, voor de zakelijke markt, bijvoorbeeld de warmtekoppelinginstallatie, is het Prima Energie Advies het volgende product dat onder dit label wordt aangeboden. Een totaalproduct bovendien. Want het Prima

Energie Advies bestaat uit het Energie Prestatie Certificaat, oftewel het huidige energielabel van uw woning, en het Energie Prestatie Advies. Dat is het maatwerkrapport met energiebesparende maatregelen. Denk dan bijvoorbeeld aan isolatie, dubbele beglazing of zonnepanelen. Die maatregelen kunt u bovendien door Primagaz laten uitvoeren. Ook dat is onderdeel van dit totaalpakket. Hiervoor werkt Primagaz samen met gespecialiseerde partners.

Direct inzicht in besparing

Met het Energie Prestatie Advies krijgt u dus zicht op de huidige energieprestatie van uw woning, het vertelt u welke verbeteringen er mogelijk zijn, wat dat kost, hoeveel u op uw energierekening kunt besparen en binnen welke periode u de investering heeft terugverdiend.

Ook weet Primagaz alles van subsidie-mogelijkheden. En wat te denken van het verbeterde wooncomfort, de verminderde CO₂-uitstoot én de waardevermeerdering van uw huis!

Iedereen heeft er baat bij

'Primagaz werkt hard om haar eigen CO₂-uitstoot terug te dringen', vertelt Johan Peters. 'Wij willen graag met onze klanten meedenken hoe zij datzelfde kunnen doen en hoe zij energie kunnen besparen. Uiteindelijk heeft iedereen daar baat bij. Allereerst is het belangrijk voor ons milieu. Voor de klant is het fijn dat z'n energierekening daalt en zijn wooncomfort toeneemt. En voor Primagaz is dit een prachtige basis om als partner in duurzame energie-oplossingen een langdurige relatie op te bouwen met onze klanten.'

Dealer locator verder verbeterd

De dealer locator op de website van Primagaz is verder verbeterd. Het aantal zoekmogelijkheden is uitgebreid. Eerder kon enkel op postcode worden gezocht, nu ook op plaats en provincie. Verder kan er op het kaartje op de website worden ingezoomd om een dealer te vinden. Ook zijn Primagaz-dealers nu nog beter vindbaar via Google. De zoekopdracht 'gasfles' en 'plaatsnaam' is al relevant voor Google en levert in bijna alle gevallen in de top drie van de zoekresultaten een link naar onze dealer locator. Daar zijn dan direct de dealers in de gezochte plaats zichtbaar, met daarbij hun assortiment. Jaarlijks weten zodoende tienduizenden consumenten een Primagaz-verkoop-punt te vinden.

Gratis

Opname in de dealer locator is voor onze dealers helemaal gratis. Bel dus naar 0800-0137 of stuur een mail naar info@primagaz.nl. Wij nemen uw gegevens dan direct op in onze dealer locator!

Aantrekkelijke actie!

Primagaz biedt nieuwe klanten een aantrekkelijk overstapaanbod. Dat bestaat uit een gratis Prima Energie Advies en een korting op de investering (materialen) als de nieuwe klant de energiebesparende maatregelen door onze partners laat uitvoeren. Dat beschouwt Primagaz als een gezamenlijke investering in duurzaamheid. Ook bestaande klanten kunnen van deze actie profiteren. Want iedere klant die een nieuwe klant bij Primagaz binnenbrengt, krijgt het Prima Energie Advies eveneens helemaal gratis.

Kijk voor meer informatie op: www.primaenergieadvies.nl

De veelzijdigheid van propaan

U kent propaan als één van de schoonste fossiele brandstoffen. Maar wist u dat propaan ook voor heel andere doeleinden wordt gebruikt? Door wolken van boven te besproeien met vloeibaar propaan en zilverjodide kan regen worden opgewekt.

In droge gebieden wordt dit al vele decennia met succes toegepast. Kleine vliegtuigen sproeien eerst vloeibaar propaan over de wolken. De daarin aanwezige waterdamp koelt daardoor af tot waterdruppels of ijskristallen. Een dosis zilverjodide zorgt er vervolgens voor dat de wolk onstabiel wordt en er neerslag volgt.

Dit besproeien werkt in ieder geval op de korte termijn. Wetenschappers vragen zich echter al heel lang af of het ook structureel tot meer regen leidt. Daarom hebben medewerkers van de Monash University in Melbourne tussen 1960 en 2005 de

neerslag in kaart gebracht in een gebied in Tasmanië waar wolken regelmatig worden besproeid. Gebleken is nu dat hier gemiddeld vijf procent meer regen is gevallen dan in vergelijkbare gebieden in de omgeving waar geen wolken worden besproeid. Hiermee is nog niet bewezen dat de neerslag daadwerkelijk het gevolg is van het besproeien, maar de onderzoekers vermoeden dat er wel degelijk een verband is. (bron: www.sciencealert.com)

Fotowedstrijd!

Om ook de komende winter goed in beeld te krijgen heeft Primagaz een prijsvraag bedacht. Stuur een foto met als thema 'De winter met Primagaz' voor 1 maart 2011 naar:

blieferink@primagaz.nl

en maak kans op een Primagaz Provence design gaskachel.

Winter met Primagaz

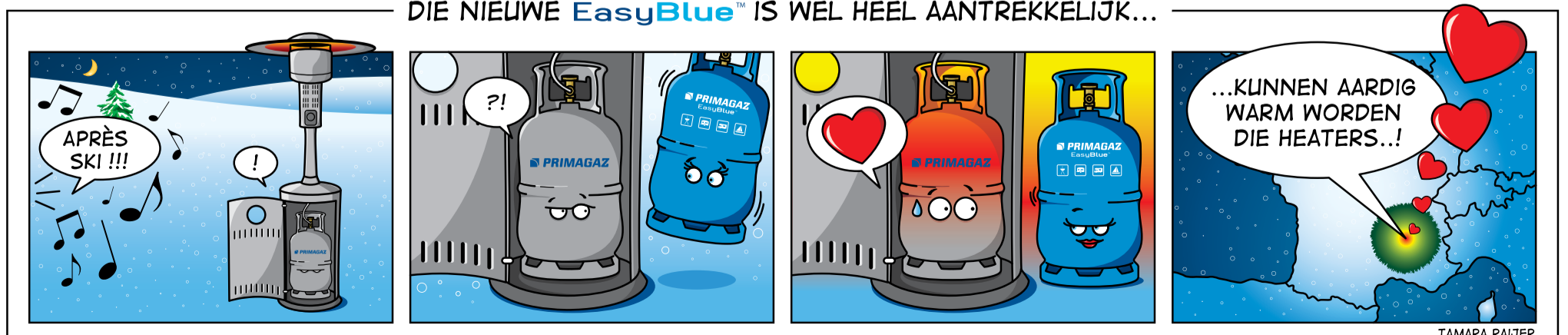
De winter van 2009/2010 zal ons nog lang heugen. De aanhoudende vorst en hevige sneeuwval zorgden voor een van de strengste winters in tientallen jaren. Primagaz moest alle zeilen bijzetten, maar het is gelukt de klant van gas te blijven voorzien.

Ter illustratie: een belangrijke graadmeter voor de winter is het koudegetal van Hellmann, genoemd naar de Duitse

meteoroloog Gustav Hellmann. Een koudegetal boven de 40 Hellmann (gemeten in het weerstation De Bilt) duidt op een normale winter. Boven de 100 Hellmann spreken we van een koude winter. De laatste koude winter, de 'Elfstedenwinter' van 1997, haalde een Hellmanscore van 131. De winter 2008/2009 had een koudegetal van 'slechts' 56.

De winter van 2009/2010 kende 49 vorstdagen, 35 dagen met sneeuwdek en een koudegetal van maar liefst 103 Hellmann. De laagste temperatuur werd in De Bilt trouwens gemeten op 19 december 2009: -11°C . (bron: www.weerdirect.nl)

DIE NIEUWE EasyBlue™ IS WEL HÉÉL AANTREKKELIJK...

Loonbedrijf Korsman: al veertig jaar Primagaz *Klant in beeld*

Loonbedrijf Korsman in Hillegom is al veertig jaar trouwe klant van Primagaz en diens voorganger Calpam. En voorlopig zal dat niet veranderen. Dat is best opmerkelijk, want het aardgasnet is hooguit een meter of tien van het erf van Korsman verwijderd. Het probleem? De Oosteindervaart. Die ligt precies tussen de aardgasleidingen en het woonhuis annex bedrijf van Korsman in. De gasleiding mag niet door de vaart gelegd worden, omdat er dan een kans bestaat dat de dijk doorbreekt. Wil Korsman toch aardgas, dan moet dat via een lange omweg, dwars door het land van één van zijn burens. De buurman is daar niet blij mee en bovendien wordt de aansluiting dan veel te duur.

Eigenlijk vindt Piet Korsman het maar flauwekul, van die mogelijke dijkdoorbraak. 'Er ligt hier van alles door de vaart, riolering, telefoon, elektrisch. Maar de gasleiding is ineens een risico. Ik vind dat eerlijk gezegd een beetje onzin. Maar goed, zo zijn de regels. En die kunnen wij niet veranderen.' En dus blijven Piet en zijn

vrouw Coby Korsman klant bij Primagaz. Dat zijn ze al sinds 1970. Voor deze gelegenheid is Korsman z'n archief nog eens ingedoken en heeft daar het allereerste propaancontract teruggevonden. Getekend op 2 juni 1970, door de vader van Piet Korsman en door een vertegenwoordiger van Calpam. De familie Korsman huurde vanaf dat moment een tank van 1.600 liter. Dat kostte 182 gulden per jaar. Voor het propaan, toen nog aangeduid als vloeibaar petroleumgas, betaalde Korsman volgens de overeenkomst ruim 21 gulden per honderd liter. Maar in de onderhandeling was hij met Calpam daarop een korting van een gulden overeengekomen. Alle bedragen waren overigens exclusief het toenmalige btw-tarief van vier procent. Piet en Coby Korsman zijn destijds meteen volledig overgeschakeld op gas. 'We hadden altijd nog zo'n heerlijk stinkende oliëkachel', lacht Korsman. 'Maar die hebben we gelijk weggedaan. Ook voor

koken en warm water zijn we direct overgestapt op gas. Maar mijn ouders, die in het huis naast ons woonden, zijn altijd blijven stoken op kolen. Want dat was pas echte warmte, vond mijn vader.'

Grotere tank

In 1989 is de 1.600 liter-tank bij Korsman vervangen door de huidige tank van 3.000 liter. Buiten het woonhuis van Piet Korsman zelf, zijn ook het kleine huis ernaast en een nabijgelegen chalet op de tank aangesloten. Sinds Korsmans ouders zijn overleden staat het huisje naast de hoofdwoning leeg. Maar binnen afzienbare tijd wordt dat afgebroken en gaan Piet en Coby Korsman op die plek nieuwbouwen. Hun zoon Peter, die inmiddels ook in het

loonbedrijf werkt, gaat met zijn gezin dan in het grote huis wonen. Tegen die tijd wil Piet Korsman een grotere tank. 'Of een kleine erbij, daarover gaan we nog met Primagaz praten.'

Dik tevreden

Piet Korsman is dik tevreden over Primagaz. Zo'n vier keer per jaar moet de tank worden gevuld en dat gebeurt steevast mooi op tijd. Korsman houdt daarvoor zelf de inhoudsmeter in de gaten. Hij heeft wel eens nagedacht over de Primagaz

DenkTank, het kastje dat automatisch aan Primagaz doorseint wanneer de tank weer gevuld moet worden.

Voor die paar keer per jaar vindt Korsman dat echter niet nodig.

Eén keer heeft Primagaz de familie laten zitten, vertelt Piet Korsman. 'Een paar jaar geleden, het was een strenge winter.

Onze tank was bijna leeg, maar de wegen

waren zo slecht dat de tankwagens niet mochten rijden. Uiteindelijk hebben we toen even zonder gas gezeten, de enige keer in al die veertig jaar. Tjonge, toen hebben we het wel even koud gehad.' Maar verder geen enkele klacht in Hillegom. 'Volgens mij levert Primagaz echt prima gas. Het is hier in huis in ieder geval altijd heerlijk warm', lacht Piet Korsman.

Loonbedrijf Korsman: agrarisch bedrijf in de bloembollenstreek

Hillegom ligt midden in de befaamde bloembollenstreek. Toch is Loonbedrijf Korsman slechts sporadisch werkzaam voor bollenkwekers. Korsman werkt vooral voor agrariërs en steeds meer voor de overheid. Hij verhuurt onder meer tractoren en kranen, maar voert ook zelf veel werkzaamheden uit. Vooral cultuurtechnisch werk, zoals Piet Korsman het noemt. 'Denk aan het inzaaien en maaien van gras en het verspreiden van mest. Ook krijgen we veel opdrachten van gemeenten, die besteden hun grond- en groenwerkzaamheden steeds meer uit.'

Piet en zijn vrouw Coby Korsman zijn de derde generatie op het loonbedrijf. Opa Korsman is in de jaren veertig begonnen, later heeft Piet zijn vader het overgenomen en inmiddels is Piet Korsman zelf alweer ruim veertig jaar in het loonbedrijf werkzaam. Hij wordt tegenwoordig bijgestaan door zoon Peter, die op termijn het bedrijf gaat overnemen. En wellicht komt er straks zelfs een vijfde generatie Korsman op het bedrijf, glundert Piet Korsman. 'Onze kleinzoon Lucas is tien maanden. Dus het is nog een beetje voorbarig. Maar wie weet gaat Lucas dit werk straks net zo leuk vinden als ik.'

Prima Energy op Energiebeurs

Primagaz heeft haar nieuwe merk Prima Energy gepresenteerd op de Energiebeurs 2010, die van 12 tot 14 oktober is gehouden in Den Bosch. Deze 'Vakbeurs voor optimaal besparen' is bezocht door circa 12.000 mensen. Grotendeels professionals uit de bouwwereld, maar ook veel particulieren die interesse hebben in nieuwe energieoplossingen. Prima Energy is leverancier van die energieoplossingen en heeft daar op de beurs veel aandacht voor gehad, zegt marketing manager Bart van 't Ende van Primagaz. 'We hebben onze boodschap uitstekend kunnen verkondigen. Er was veel interesse voor Prima Energy, dat heeft een concreet aantal leads opgeleverd. Dat is zeer bemoedigend.'

Hans Wassink inspecteert uw gastank

Naast de standaardcontrole van uw gastank bij iedere navulbeurt, onderwerpt Primagaz uw tank vanaf nu minimaal iedere twee jaar aan een

extra inspectie. Dit met het oog op nog meer veiligheid en een langere levensduur van de tank. U heeft daarover in de vorige Primagazette kunnen lezen. Die extra inspecties worden uitgevoerd door onze medewerker Hans Wassink. Hans plant de inspecties aan de hand van bepaalde routes en eventuele andere onderhoudswerkzaamheden in een regio. Hij kan daarom niet exact zeggen wanneer hij bij u langs komt. Dat is geen probleem, want u hoeft voor deze inspectie niet thuis te zijn. Wilt u toch graag weten wanneer Hans Wassink bij u komt, bel dan naar onze klantenservice: 0800-0137. Dan laat Hans u van tevoren weten wanneer hij uw tank komt inspecteren.

Primagaz partner in FREE

Europees initiatief voor duurzame energie in landelijke gebieden

In Nederland is aardgas heel vanzelfsprekend. Slechts twee procent van de mensen woont in gebieden waar geen aardgas is. Zij gebruiken alternatieven als propaan. In de rest van Europa ligt dat anders. Ruim de helft van alle Europeanen woont in landelijke gebieden, het merendeel heeft geen aardgas en stookt nog op milieubelastende brandstoffen als steenkool of stookolie. Om dit te veranderen is SHV Gas, het moederbedrijf van Primagaz in Brussel, het initiatief FREE gestart.

FREE staat voor Future of Rural Energy in Europe. Op z'n Nederlands: de toekomst van de energievoorziening in de landelijke gebieden in Europa. Dat kan en moet veel schoner. Primagaz is actief partner in FREE. Wilma Stegink vertegenwoordigt ons.

Waarom vindt Primagaz FREE zo belangrijk?

'Europa streeft naar twintig procent minder CO₂, twintig procent minder energieverbruik en twintig procent meer hernieuwbare energiebronnen in 2020.

Primagaz wil daaraan bijdragen. Op het Europese platteland is nog enorm veel winst te behalen. FREE wil overheden

bewust maken van duurzame alternatieven die al beschikbaar zijn. Denk aan zonne-energie, warmtepompen of warmtekrachtkoppeling, oplossingen die Primagaz onder de nieuwe merknaam Prima Energy ook gaat leveren.'

Zijn overheden hiermee bezig?

'Nog veel te weinig. In de meeste landen richt de overheid zich vooral op de stedelijke omgeving. Het landelijk gebied wordt vergeten. FREE vraagt hiervoor aandacht bij het Europees parlement, maar ook bij de overheden van de negen Europese landen waar FREE inmiddels is uitgerold.'

Welke partijen doen er nog meer mee?

'FREE wordt ondersteund door een aantal Europese organisaties die op diverse manieren betrokken zijn bij de ontwikkeling van het landelijk gebied. Denk aan Glass for Europe, de Europese hardglas associatie, en COGEN Europe, de belangenvereniging voor warmtekrachtkoppeling. Maar ook de Poolse

plattlandsregio Podlaskie. In Nederland zijn we met een aantal geïnteresseerde organisaties in gesprek.'

Veruit de meeste Nederlanders hebben aardgas. Waarom is FREE toch voor ons van belang?

'Het gaat om nieuwe vormen van energievoorziening. Daar kunnen wij ook in Nederland ons voordeel mee doen. We

gaan steeds meer richting decentrale, lokale energieopwekking. Particulier, per wijk of bijvoorbeeld boerencoöperaties met hun eigen energievoorziening. Het zijn duurzame oplossingen, belangrijk voor onze toekomst.

Primagaz gaat zich nadrukkelijk met nieuwe energieoplossingen bezighouden, ook daarom is FREE voor ons een interessant en belangrijk initiatief.'

De Vossenhoek verkoopt eerste exemplaar nieuwe gasfles

De Vossenhoek caravan & recreatie in Rucphen heeft de eerste Primagaz EasyBlue™ gasfles verkocht. Bedrijfsleider Geert Boemaars van De Vossenhoek is erg enthousiast over deze nieuwe 5 kg fles. 'Wij zijn er heel blij mee. Het oude systeem met de groene gasfles en de keurjaren was een enorm gedoe.'

Primagaz is in oktober gestopt met de verkoop van de groene 5 kg gasfles met het 'keurjarensysteem'. In plaats daarvan is er nu de mooie, blauwe Primagaz EasyBlue™, met een extra beschermende laklaag. Een lege EasyBlue kan onbeperkt

worden omgeruild voor een volle, zonder dat er moet worden betaald voor de zogenaamde keurjaren. Op de groene 5 kg gasfles was dat keurjarensysteem wel van toepassing. In dit systeem moest de consument, bij inlevering van een gebruikte gasfles, een gemiddeld bedrag van zo'n twee euro per verlopen keurjaar bijbetalen. Werd er bijvoorbeeld een vijf jaar oude gasfles ingeruild voor een nieuwe, dan kostte dat de klant, buiten de gasvulling, zo'n tien euro extra. Voor de consument een stukje ergernis. Voor de dealer en voor Primagaz een enorme administratieve en praktische rompslomp.

Groot voordeel voor de dealer

Volgens Geert Boemaars zorgde het systeem voor veel gezeur. 'Als klanten hun lege gasfles kwamen inruilen voor een volle, moesten ze vaak bijbetalen, omdat wij toevallig geen fles met hetzelfde aantal keurjaren op voorraad hadden. 'Ze begrepen er meestal niets van.' Ook was het onhandig bij de opslag van de gasflessen, vertelt Geert Boemaars. 'Wij zijn verplicht om onze flessen in een speciaal depot op te slaan. Het gebeurde geregeld dat we een fles met een bepaald

aantal keurjaren nodig hadden, die dan net achteraan stond. Dan moesten we het hele depot leeghalen om bij de gewenste fles te komen. Ook de chauffeurs van Primagaz kostte het veel tijd. Kwamen ze hier 120 lege flessen ophalen, dan moesten ze die eerst sorteren op keurjaar.'

De EasyBlue heeft kortom enkel voordelen, vindt Geert Boemaars. 'Het scheelt veel tijd en ergernis. Heel goed dat het keurjarensysteem is afgeschaft.'

Warmtekrachtkoppeling biedt optimaal rendement

Ook Dachs mini WKK bij Primagaz zelf

De duurzame Dachs mini warmtekrachtkoppeling, kortweg de Dachs mini WKK, is bij uitstek ideaal voor bedrijven die veel warmte en stroom verbruiken. Nu is Primagaz niet alleen leverancier van de Dachs mini WKK, maar zelf ook een bedrijf dat veel energie nodig heeft. Logisch dus dat Primagaz binnen z'n eigen onderneming ook zo'n compacte, geld- en CO₂-besparende warmtekrachtkoppelinginstallatie in gebruik heeft genomen.

De warmte die de Dachs mini WKK produceert, wordt bij Primagaz aangewend voor de nieuwe wasstraat, waar gebruikte gasflessen worden gewassen. Voor het wassen, een nieuwe service van Primagaz, is veel warm water nodig. Direct naast het ketelhuis, waar de WKK sinds kort opvallend rustig en tevreden staat te snorren, is een groot buffervat geïnstalleerd, goed voor zesduizend liter water. Dat water wordt deels door de Dachs mini WKK en deels door reguliere verwarmingsketels opgewarmd tot tachtig graden. Met de warmte uit dit buffervat wordt vervolgens het waswater voor de wasstraat verwarmd tot dertig graden.

Naast warmte wekt de WKK-installatie ook elektriciteit op. Dat wordt aan het elektriciteitsnet van Primagaz toegevoegd, waardoor er minder stroom van het reguliere net afgenomen hoeft te worden.

WKK kan continu draaien

De Dachs mini WKK is rendabel vanaf zo'n vijfduizend draaiuren per jaar, oftewel veertien uur per dag. Hoe meer draaiuren, hoe

hoger het rendement. Voorwaarde is echter wel dat de WKK continu de opgewekte warmte kwijt kan, die uit het motor-coelwatersysteem wordt onttrokken. Kan dat niet, dan stopt de motor automatisch. In de wasstraat van Primagaz wordt de capaciteit van de Dachs mini WKK optimaal benut, doordat het water in het buffervat constant moet worden verwarmd. De WKK kan dus continu draaien. Ook 's nachts, wanneer het wasproces stil ligt, heeft de Dachs mini WKK een belangrijke functie. Gedurende de dag verliest het water in de buffer veel warmte, 's nachts zorgt de WKK ervoor dat het weer wordt opgewarmd tot de benodigde tachtig graden. Aan het begin van de nieuwe werkdag kan de gasflessenwasmachine dan direct weer z'n werk doen.

WKK voldoet helemaal aan de verwachtingen

Olaf Jansen, senior adviseur en lid van het Team Energie Advies van Primagaz, heeft het hele traject van het ontwerp, de montage en ingebruikname van de Dachs mini WKK uitgevoerd. Nu volgt hij nauwgezet de prestaties van de installatie.

Het systeem voldoet volledig aan de verwachtingen, zegt Olaf Jansen. 'De resultaten die de fabrikant opgeeft, die kloppen in de praktijk exact. We zijn dik tevreden.' De Dachs mini WKK levert met 120.000 kWh bruikbare warmte per jaar ongeveer tien procent van de warmte die de wasstraat nodig heeft. Daarnaast levert de generator in de WKK zo'n 45.000 kWh elektriciteit per jaar. Dat is ongeveer vijf procent van wat Primagaz jaarlijks verbruikt. 'Dat lijken misschien kleine hoeveelheden,'

Olaf Jansen naast de Dachs mini WKK van Primagaz

zegt Olaf Jansen. 'Maar het is nogal een verschil of je 45.000 kWh uit het stopcontact haalt of het zelf opwekt. Bij centraal opgewekte elektriciteit gaat door productie en transport bovendien wel vijftig procent van de energie verloren. De mini WKK heeft daarentegen een rendement van nagenoeg honderd procent. Dat is ook nog eens een aanzienlijke winst. En bovendien, als het gaat om energiebesparing en vermindering van CO₂-uitstoot, dan vinden wij iedere bijdrage belangrijk.'

Dachs mini WKK

De Dachs mini WKK levert enerzijds warmte en anderzijds kracht, oftewel elektriciteit. Vandaar de term 'warmtekrachtkoppeling'. Het systeem werkt in feite als een auto. Aan een zeer duurzame, op propaan of aardgas werkende motor is een generator gekoppeld, die jaarlijks 45.000 kWh elektriciteit kan leveren. Daarnaast onttrekt de WKK warmte uit het motor-coelwatersysteem, tot ongeveer 120.000 kWh bruikbare warmte per jaar. Het principe is dus eenvoudig. De generator levert elektriciteit, de motor warmte. De Dachs mini WKK is zeer geschikt voor bedrijven die tegelijkertijd veel warmte en stroom nodig hebben. Denk aan agrarische

bedrijven, horeca of bedrijven in de recreatieve sector.

Gasfles wassen: een nieuwe service

Vuile gasflessen die bij Primagaz terugkomen, worden tegenwoordig keurig gewassen. De gloednieuwe wasstraat van Primagaz kan per uur maar liefst 1.200 gasflessen aan. Deze worden gewassen met dertig graden warm water, dat via een gesloten systeem wordt rondgepompt en dat wordt verwarmd door de hitte uit een buffervat met zesduizend liter heet water. Bij het wassen gaat een geringe hoeveelheid water verloren, dat wordt aangevuld. Maar verder wordt er geen water verspild. Een duurzaam systeem dus, dat bovendien deels duurzaam wordt verwarmd door de Dachs mini WKK.

De inhoudsmeter: eenvoudig te herkennen en lezen

Onze afdeling After Sales krijgt regelmatig vragen van klanten over de inhoudsmeter van hun gastank. Waar zit die meter precies? En hoe moet je hem lezen? Wij leggen het graag nog eens uit.

Iedere gastank heeft drie meters: een drukmeter voor de tank, een drukmeter voor de leidingen en een inhoudsmeter. Beide drukmeters geven de druk weer in bar. Deze meters worden door onze chauffeurs en inspecteurs gecontroleerd.

Voor u als gebruiker is de inhoudsmeter van belang. Het is een indicatiemeter, die de inhoud van de gastank weergeeft in procenten. De inhoudsmeter is te vinden op de bovenkant of één van de kopsen kanten van de tank, dat kan per tank verschillen. Een tank is vol wanneer de inhoudsmeter 85 procent aangeeft. Het propaan in de tank is namelijk vloeibaar en er moet ruimte overblijven voor de vloeistof om te verdampen. Wanneer de inhoudsmeter op dertig procent staat, is het tijd om de tank weer te laten vullen. U belt Primagaz en wij komen zo snel mogelijk. Onze tankwagens beschikken vanzelfsprekend over geijkte meters, die geven zeer nauwkeurig aan hoeveel propaan wij bij u afleveren.

Inhoudsmeter

Bij 20 % begint het rode vlak. Deze meter ligt meestal in de tank aan de kopsen kant.

Drukmeter tank

Stand tussen 4 en 7 bar, zomers kan het iets hoger zijn. Deze meter staat op de tank of zit aan de kraan.

Drukmeter leiding

Stand tussen 1 en 2 bar. Deze meter zit vlak achter de HD-regelaar.

Tips van safety manager Boris Kruidhof

Goed gebruik van de gasfles

Een gasfles is uitermate handig in veel situaties, zowel in de vrije tijd als op het werk. Denk aan de camping, een heerlijke barbecue, maar bijvoorbeeld ook aan professioneel las- of installatiewerk.

Tijdens deze activiteiten zijn we ons niet constant bewust van de aanwezigheid van de gasfles. Dat is ook niet nodig, maar goed gebruik van de gasfles is wel van belang. Daarom heeft Primagaz '10 gouden veiligheidstips' opgesteld om te garanderen dat u veilig en zorgeloos kunt werken of genieten. De tips gaan bijvoorbeeld over de plaatsing van de

gasfles en de staat van de materialen die op de fles worden aangesloten, zoals de drukregelaar en de slang. Safety manager Boris Kruidhof van Primagaz brengt deze veiligheidstips nog eens graag onder uw aandacht. 'De tips zijn eigenlijk al jaren onveranderd, maar voorlichting blijft belangrijk, vinden wij. Volg de tips en het gebruik van een gasfles is veilig. En heeft u als klant nog vragen, neem dan contact op met uw dealer of met Primagaz. Wij staan altijd voor u klaar!'

Kijk voor meer informatie over veiligheid op www.primagaz.nl

De 10 gouden tips

1 Koop altijd verzegelde gasflessen

Deze zijn veilig en gevuld met de juiste hoeveelheid gas.

2 Gebruik een drukregelaar

Dan wordt uw gasapparatuur gegarandeerd van constante druk voorzien.

3 Goedgekeurde gaslangen

Herkenbaar aan de opdruk NEN 5654 en het productiejaar. Vervang de slag om de twee jaar.

4 Niet roken

Bij het aansluiten en verwisselen van gasflessen nooit roken.

5 Kraan dicht na gebruik

Na gebruik of bij het aansluiten en verwisselen van de gasfles altijd de kraan dichtdraaien.

6 Ventilatie

Zet gasflessen altijd in een goed geventileerde ruimte of zo mogelijk buiten.

7 Met de hand openen

Gaskranen zijn erop gemaakt om met de hand open- en dichtgedraaid te worden.

8 Zet de fles rechtop en op een koele plek

Als de temperatuur stijgt, gaat de druk in de fles omhoog.

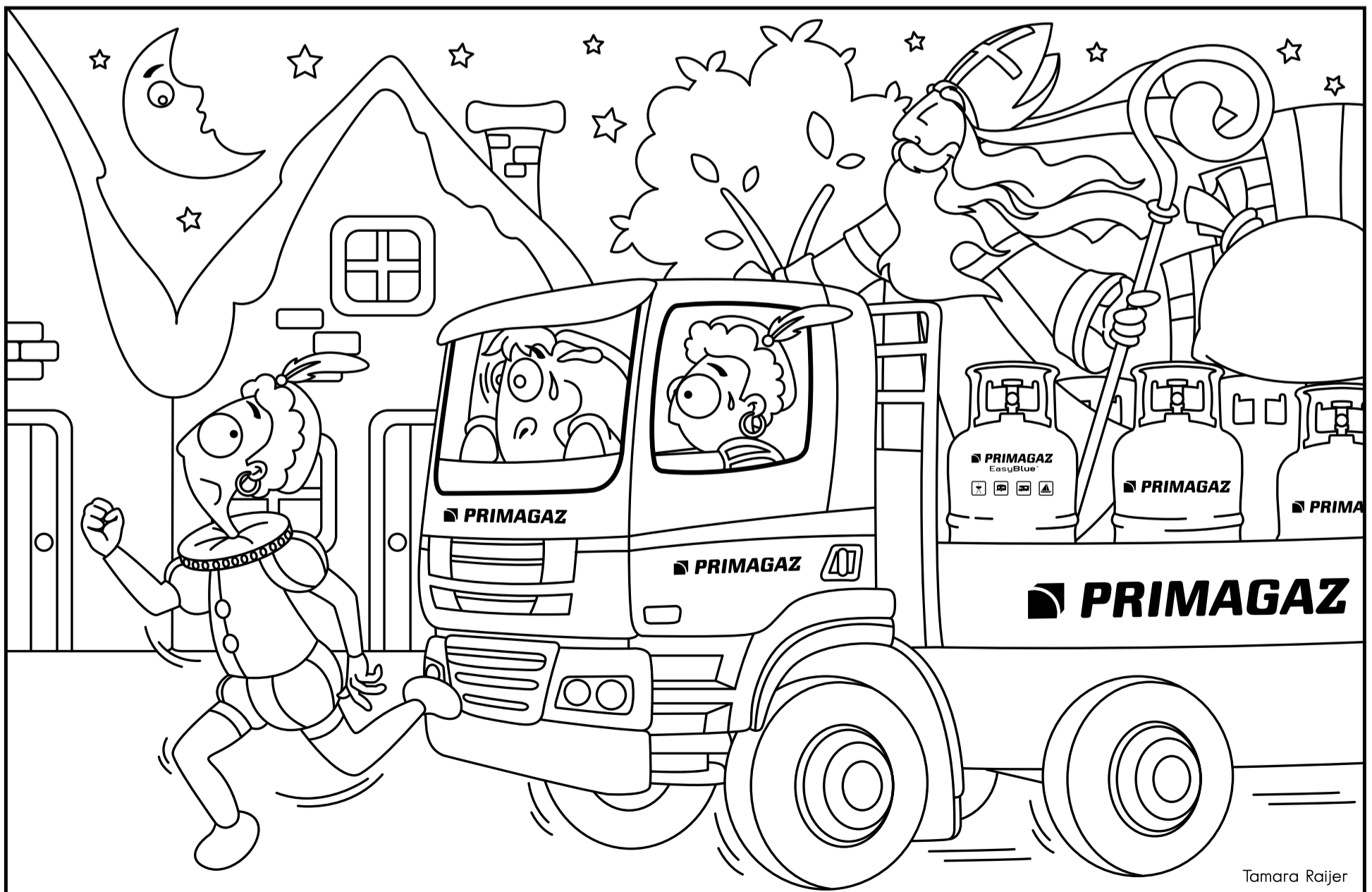
9 Fles en hoofd koel houden

Bij brand zo mogelijk de gasfles dichtdraaien. Lukt dit niet, dan de gasfles koelen met water en 112 bellen.

10 Ga naar een erkend verkooppunt

Bij de Primagaz-dealer krijgt u een veilige, goed gevulde gasfles. Neem met minder geen genoegen!

De mooiste kleurplaat ontvangt een spetterende prijs. Vul daarom je gegevens onderaan de kleurplaat in en stuur de kleurplaat voor 1 maart 2011 op naar: **Primagaz Nederland B.V., t.a.v. Kleurplaat, Postbus 85, 7200 AB Zutphen.** De winnaar wordt bekend gemaakt in de volgende Primagazette!

Naam:..... Adres:..... Postcode en Woonplaats:..... Telefoonnummer:.....

**Primagaz
hofleverancier
landskampioen
FC Twente!**

Primagaz officieel co-sponsor van SOS Kinderdorpen Schaatsteam

Met gepaste trots kondigt Primagaz Nederland B.V. aan dat het per december 2010 officieel co-sponsor is van het SOS Kinderdorpen marathon schaatsteam.

"Marathonschaatsen is topsport en daarmee is de vergelijking met de dienstverlening van Primagaz gemaakt: onze mensen zorgen er dagelijks voor dat onze klanten van propaan gas worden voorzien en dat is ook topsport, zeker nu het kouder begint te worden", aldus Bart van 't Ende, marketing manager bij Primagaz Nederland.

De schaatsmarathonploeg van coach Pascal Vergeer, dat uitkomt in de landelijke Topdivisie Heren - KPN Marathon Cup, heeft hoge verwachtingen voor het seizoen 2010/ 2011. Het SOS Kinderdorpen Schaatsteam wil serieus mee doen voor de prijzen.

Het SOS Kinderdorpen Schaatsteam staat op dit moment tweede in het ploegen klassement en bestaat uit de schaatsers Douwe de Vries, Geert Jan van der Wal, Karlo Timmerman, Sander Kingma en Sjoerd Huisman (o.a. Open Nederlands Kampioen natuurijs 2010 en Winnaar Marathonklassement Kunstijs 2010).

Kortom, Primagaz kijkt uit naar een lange koude winter met veel natuurijs.

Benieuwd naar de prestaties van het SOS kinderdorpen staatsteam en wilt u onze ploeg volgen de komende winter?

Kijk op:

www.soskinderdorpenschaatsploeg.nl!

Achterkant

Zijkant